

Pomoc Społeczna

Spis treści

1. [Zadania pracownika socjalnego](#)
2. [Zadania i zakres działania działu Pracy Socjalnej](#)
3. [Ogólne zasady korzystania z pomocy społecznej](#)
4. [Procedura ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej](#)
5. [Zasady ubiegania się o pomoc z pomocy społecznej](#)
6. [Świadczenia formy pomocy:](#)
  - a. świadczenia pieniężne
  - b. świadczenia niepieniężne
7. Pliki do pobrania

1. Zadania pracownika socjalnego

- o praca socjalna
- o dokonywania analizy i oceny zjawisk powodujących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej
- o kwalifikowanie do uzyskania świadczeń
- o udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osób i rodzin
- o skuteczne posługiwanie się przepisami prawa w realizacji tych zadań
- o pomoc w uzyskaniu poradnictwa i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskaniu pomocy
- o pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych
- o współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych
- o łagodzenie skutków ubóstwa
- o inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom
- o współuczestniczenie w inspirowaniu, opracowaniu, wdrożeniu oraz rozwijaniu regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej ukierunkowanych na podniesienie jakości życia

2. Zadania i zakres działania działu Pracy Socjalnej

Do zadań Działu należy prowadzenie całości spraw w zakresie pracy socjalnej, a w szczególności:

- Współpraca z organami administracji rządowej, samorządowej, organizacjami społecznymi i pozarządowymi oraz innymi instytucjami na terenie miasta (ZOZ, Sąd, ZUS, Prokuratura, Policja, szkoły itp.)
- Współpraca z innymi komórkami CUS
- Dokonywanie analizy i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń
- Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, kompletowanie dokumentów oraz podejmowanie innych niezbędnych czynności związanych ze świadczeniem różnorodnych form pomocy
- Ustalanie wspólnie z osobą lub rodziną zainteresowaną planu działań, celem przezwyciężenia trudnej sytuacji oraz planu pomocy
- Wnioskowanie określonych świadczeń
- Prawidłowe kompletowanie dokumentów w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej i ustalanie na ich podstawie odpłatności za pobyt w tych domach
- Prowadzenie pracy socjalnej i poradnictwa
- Prowadzenie obsługi interesantów i udzielanie informacji o przysługujących im prawach i uprawnieniach
- Udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej, skuteczne posługiwanie się przepisami prawa w realizacji tych zadań
- Pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy
- Udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej
- Pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych

- Współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie skutków ubóstwa
- Inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową oraz inspirowanie powołania instytucji świadczących usługi służące poprawie sytuacji takich osób i rodzin
- Współuczestniczenie w inspirowaniu, opracowaniu, wdrożeniu oraz rozwijaniu regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej ukierunkowanych na podniesienie jakości życia
- Opracowywanie i wdrażanie projektów mających na celu zapobieganie i minimalizowanie już istniejących problemów społecznych
- Inicjowanie ruchów samopomocowych i promowanie działań wolontarystycznych
- Opracowywanie prognoz potrzeb w zakresie pomocy społecznej w celu ujęcia w projekcie planu finansowego CUS
- Przygotowywanie sprawozdań z realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i planu finansowego CUS
- Wnioskowanie w kwestii wytaczania sądowych powództw alimentacyjnych przeciwko osobom uchylającym się od łożenia na utrzymanie rodziny

3. Ogólne zasady korzystania z pomocy społecznej

- Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.
Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.
Prawo do świadczeń z pomocy społecznej, jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej, przysługuje: osobom posiadającym obywatelstwo polskie, mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej posiadającym zezwolenie na osiedlenie się, zgodę na pobyt tolerowany lub status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej;
obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt.
- Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej, w szczególności z powodu:
  - ubóstwa
  - sieroctwa
  - bezdomności
  - bezdomności
  - niepełnosprawności
  - długotrwałej lub ciężkiej choroby
  - przemocy w rodzinie
  - potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi
  - potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności
  - bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych
  - trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy i ochrony uzupełniającej lub zezwoleń na pobyt czasowy
  - trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego
  - alkoholizmu lub narkomanii
  - zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej
  - klęski żywiołowej lub ekologicznej
- Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom w przypadku występowania jednej z powyższych okoliczności, a których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej:
  - osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776 zł
  - zwanej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej
  - osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600 zł zwanej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”
  - rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej „kryterium dochodowym rodziny”

4. Procedura ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej

- Jeżeli jesteś mieszkańcem Kołobrzegu i znalazłeś się w trudnej sytuacji życiowej, z którą nie możesz sobie poradzić wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, zgłoś się do Centrum Usług Społecznych w Kołobrzegu, do Działu Pracy Socjalnej przy ul. Okopowej 15.
Postępowanie w sprawie świadczeń pomocy społecznej wszczynane jest na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Centrum przyjmuje także zgłoszenia od osób, instytucji i organizacji społecznych, dotyczące konieczności udzielania pomocy każdej osobie lub rodzinie na terenie Kołobrzegu, znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej i niezdolnej do samodzielnego zaspokojenia niezbędnych potrzeb. Pomoc społeczna może być udzielana również z urzędu, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

5. Zasady ubiegania się o pomoc z pomocy społecznej

Złożenie wniosku o udzielenie pomocy społecznej u pracownika socjalnego z danego rejonu pracy socjalnej, zgodnego z miejscem zamieszkania.

Otrzymanie szczegółowych informacji w każdym indywidualnym przypadku od właściwego pracownika socjalnego w trakcie zgłaszania się o pomoc lub w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego.

Ustalenie z pracownikiem socjalnym terminu przeprowadzenia wywiadu środowiskowego (rodzinnego) w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc, a w sprawach nie cierpiących zwłoki, w miejscu pobytu osoby ubiegającej się.

Przeprowadzenie wywiadu środowiskowego jest podstawą udzielenia pomocy społecznej.

Celem wywiadu środowiskowego jest rozeznanie sytuacji materialnej, rodzinnej, zdrowotnej, zawodowej i mieszkaniowej osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc społeczną.

Pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy w ciągu 14 dni od daty wszczęcia postępowania, a w sprawach pilnych w terminie 2 dni. Strona występująca o pomoc powinna zgromadzić dokumenty stanowiące podstawę ustalenia jej danych personalnych, stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i materialnej.

W trakcie przeprowadzania wywiadu ustala się dane rodziny zobowiązanej do alimentacji, celem przeprowadzenia rozeznania możliwości pomocy rodzinie znajdującej się w trudnej sytuacji.

- Osoby i rodziny ubiegające się o pomoc z Centrum Usług Społecznych w Kołobrzegu zobowiązane są do udokumentowania swojej trudnej sytuacji życiowej na podstawie następujących dokumentów:
  - dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość
  - skróconego odpisu aktu urodzenia dziecka lub książeczki zdrowia dziecka (do wglądu)
  - dokumentów określających status cudzoziemca w Rzeczypospolitej Polskiej
  - decyzji właściwego organu w sprawie renty, emerytury, świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego, renty socjalnej itp.
  - orzeczenia komisji do spraw inwalidztwa i zatrudnienia wydanego przed 1 września 1997r., orzeczenia lekarza orzecznika o niezdolności do pracy, niezdolności do samodzielnej egzystencji, orzeczenia komisji lekarskiej, orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności
  - zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia albo oświadczenia z tytułu zatrudnienia zawierającego informacje o wysokości potrącanej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych
  - składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe
  - zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia uzyskiwanego na podstawie umowy agencyjnej
  - umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych (usług rolniczych), zawierającego informacje o potrąconej zaliczce na podatek dochodowy od osób fizycznych, składek na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe
  - zaświadczenia albo oświadczenia pracodawcy o okresie zatrudnienia, w tym o okresach, za które były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne, oraz o okresach nieskładkowych
  - dowodu otrzymania renty lub emerytury, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, renty socjalnej itp.
  - zaświadczenia urzędu gminy o powierzchni gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych
  - zaświadczenia albo oświadczenia o kontynuowaniu nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub wyższej
  - decyzji starosty o uznaniu lub odmowie uznania za osobę bezrobotną, utracie statusu osoby bezrobotnej, o przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu, wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do

-
- zasilku dla bezrobotnych, świadczenia szkoleniowego, stypendium, dodatku aktywizacyjnego albo oświadczenia o pozostawaniu w ewidencji bezrobotnych lub poszukujących pracy;
  - o decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustaleniu kapitału początkowego
  - o zaświadczenia albo oświadczenia o zobowiązaniu do opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników
  - o zaświadczenia albo oświadczenia o zadeklarowanej podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą
  - o zaświadczenia, o którym mowa w art. 8 ust. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej
  - o zaświadczenia albo oświadczenia o uzyskaniu dochodu, o którym mowa w art. 8 ust.11 i 12 ustawy o pomocy społecznej
  - o decyzji organów przyznających świadczenia pieniężne
  - o oświadczenia o stanie majątkowym
- W celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny wspólnie z osobą/rodziną ubiegającą się o pomoc opracowuje plan postępowania - plan pracy socjalnej. Osoba lub rodzina korzystająca z pomocy społecznej zobowiązana jest do współpracy z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Brak takiej współpracy bądź odmowa udzielenia i udokumentowania wywiadu stanowi przesłankę do odmowy przyznania pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej zostają uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i możliwościom finansowym CUS.
Wszystkie dokonywane uzgodnienia zawierane są w formie pisemnej. W przypadku osób w wieku produkcyjnym, zdolnych do wykonywania pracy oraz w przypadku osób, które powinny podjąć działania niezbędne do poprawy własnej sytuacji życiowej zawiera się kontrakty socjalne. Kontrakt socjalny to pisemna umowa zawarta z osobą/rodziną ubiegającą się o pomoc, określająca prawa i zobowiązania obu stron.
Każda sprawa rozpatrywana jest indywidualnie z zastosowaniem zasady, że odmowa nie może mieć negatywnego wpływu na zabezpieczenie potrzeb nieletnich dzieci.
Po zakończeniu postępowania zostaje wydana decyzja administracyjna rozstrzygająca wniosek o pomoc.
Od każdej decyzji przysługuje prawo do odwołania w trybie wskazanym w pouczeniu decyzji.

6. Świadczenia formy pomocy

- Świadczenia pieniężne
  - a. zasiłek stały
  - b. zasiłek okresowy
  - c. zasiłek celowy
  - d. specjalny zasiłek celowy
  - e. zasiłek celowy lub okresowy pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku
- Świadczenia niepieniężne
  - a. praca socjalna
  - b. poradnictwo specjalistyczne
  - c. interwencja kryzysowa
  - d. usługi opiekuńcze
  - e. specjalistyczne usługi opiekuńcze
  - f. kierowanie do domu pomocy społecznej
  - g. składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne
  - h. pomoc rzeczowa
  - i. sprawienie pogrzebu
  - j. schronienie
  - k. mieszkanie chronione
  - l. posiłek
  - m. niezbędne ubranie